مَن ذٰلِکَ ؟
ذٰلِکَ فَلاحٌ

مَا ذٰلِکَ ؟
ذٰلِکَ بَیْتٌ

تمرين

(1) માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) أذٰلِکَ بابٌ؟ — نعم، ذٰلِکَ بابٌ

(2) أذٰلِکَ تِلْمِیْذٌ؟ — نعم، ذٰلِکَ تِلْمِیْذٌ

(3) مَا ذٰلِکَ؟ — ذٰلِکَ حِمَارٌ

(4) من ذٰلِکَ؟ — ذٰلِکَ حَدَّادٌ

(5) أذٰلِکَ کِتَابٌ؟ — نَعَمْ ذٰلِکَ کِتَابٌ

(6) أذالِکَ دِیْکٌ؟ — لاَ ذالِکَ قِطٌّ

(2) અરબીમાં અનુવાદ કરો

(1) તે કેળું છે.

(2) તે શું છે ?

(3) તે નારંગી છે.

(4) શું તે ડોલ છે ? હા, તે ડોલ છે.

(5) શું તે ઘોડો છે ? ના, તે ગધેડો છે.

(6) શું તે ચાવી છે ? હા તે ચાવી છે.

(3) જરૂર જણાય ત્યાં સુધારીને **اعراب સાથે** લખો :

(1) مَن ذالکَ؟ ذالک قلم

(2) مَا ذالکَ؟ ذالک فلاحُ

(3) أذالک الحجر؟ ذالک حَجَرٌ

(4) مَا ذالکَ؟ ذالک المُدَرِّسٌ

(5) مَا ذٰلک ؟ ذالک تَاجِرٌ

(6) من ذالکَ؟ ذالک نَجَّارٌ

(7) ما ذالکَ؟ ذالک حِصَانٌ

(4) માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) هٰذَا مُدَرِّسٌ و ذالک طَالِبٌ

(2) هٰذَا طَبِيْبٌ و ذالک مُهَنْدِسٌ

(3) ذالک مَسْجِدٌ و هذا بَيْتٌ

(4) هٰذا غُرَابٌ و ذالک عُصْفُوْرٌ

(5) ذالک بابٌ و هٰذا مِفْتَاحٌ

●

11 هٰذِهِ

هٰذِهِ سَاعَةٌ

هٰذِهِ قِطَّةٌ

هٰذِهِ مَدْرَسَةٌ

هٰذِهِ بَقَرَةٌ

هٰذِهِ نَاقَةٌ

أهٰذِهِ حَدِيْقَةٌ

نعم، هٰذه حَدِيْقَةٌ

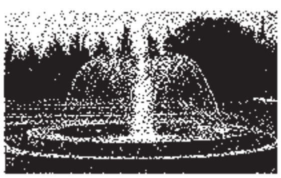

أَهٰذِهِ طَبِيبَةٌ

لا، هٰذه مُمَرِّضَةٌ

مَنْ هٰذِهِ ؟

هٰذه مُضِيْفَةٌ

ما هٰذِهِ،

هٰذه بَطَّةٌ

ما هٰذِهِ؟

هٰذه عَجَلَةٌ

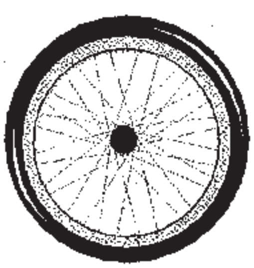

من هٰذِه؟

هٰذه بِنتٌ

من هٰذِه؟

هٰذه إمرأةٌ

من هٰذِه؟

هٰذه مُدِيْرَةٌ

تمرين

1. નીચે આપેલાં વાક્યોમાં **هٰذَا** અથવા **هٰذِهِ** નો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) .... وَلَدٌ   (2) .... جامعةٌ

(3) .... مَكْتَبٌ   (4) .... كِتَابٌ

(5) .... بِنتٌ   (6) .... حَدِيْقَةٌ

2. ચિત્રો જોઈને સવાલ બનાવો અને **هٰذا / هٰذه** નો યોગ્ય ઉપયોગ કરી જવાબ આપો :

જવાબ

هٰذَا / هٰذِهِ

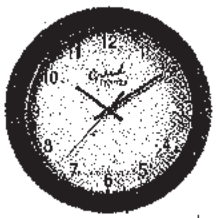

3. અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) આ ડૉક્ટર છે અને આ સ્ત્રી ડૉક્ટર છે

(2) આ છોકરો છે અને આ છોકરી છે.

(3) આ મરઘી છે અને આ મરઘો છે.

(4) આ ઊંટ છે અને આ ઊંટણી છે.

(5) આ નર્સ છે અને આ એરહૉસ્ટેસ છે.

4. આપેલાં વાક્યોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો :

(1) هٰذِهِ دَرَّاجَةٌ و هٰذَا كِتَابٌ.

(2) هٰذاَ مَكْتَبٌ و هٰذَهِ مَدْرَسَةٌ.

(3) هٰذِهِ مِلْعَقَةٌ و هٰذَا دَلْوٌ.

(4) هٰذَا بيتٌ و هٰذِهِ نَافِذَةٌ

(5) هٰذِهِ سَيَّارَةٌ وَ هٰذَا وَلَدٌ

5. જરૂર જણાય ત્યાં સુધારીને اعراب લગાડીને ફરીથી લખો :

(1) أَهٰذا رَجُلٌ؟ لا هٰذهِ إِمْرَأَةٌ

(2) أهٰذه البقرة؟ لا هٰذا قِطَّةٌ

(3) اَهٰذهِ حقيبةُ؟ نعم هذه الحقيبةُ

(4) ما هٰذا؟ هٰذه بنتُ

(5) من هٰذه؟ هٰذَا عَجُلَةٌ.

(6) من هٰذه؟ هٰذا طَبِيْبَةٌ.

(7) ما هٰذه؟ هٰذا ريشة

●

12 تِلْکَ

تِلْکَ اُخْتٌ

تِلْکَ مِرْوَحَةٌ

تِلْکَ سَلَّةٌ

تلک مِلْعَقَةٌ

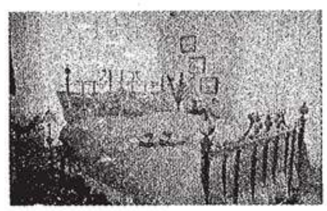

تِلْکَ غُرْفَةٌ

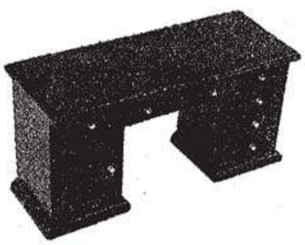

تِلْکَ طَاوِلَة

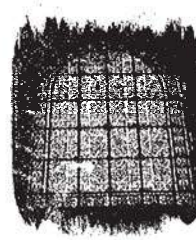

تِلْکَ نَافِذَةٌ

تِلْکَ مِمْسَحَةٌ

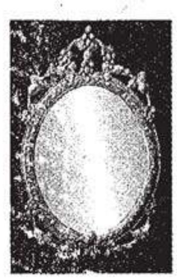

تِلْک مِرْآةٌ

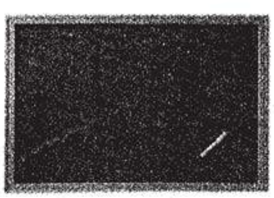

تِلْکَ سَبُّوْرَةٌ

اَتِلْكَ شَوْكَةٌ ؟
لا، تِلْكَ مِسْطَرَةٌ.

مَا تِلْكِ
تِلْكَ مِروَحَةٌ

مَا تِلْكَ ؟
تِلْكَ طَاوِلَةٌ.

مَا تِلْكَ
تِلْكَ مَدْرَسَةٌ

مَنْ تِلْكَ ؟
تِلْكَ بِنْتٌ.

تمرين

1. ચિત્રો જોઈને ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) تِلْكَ

(2) تِلْكَ

(3) تِلْكَ

(4) تِلْكَ

(5) تِلْكَ

(6) تِلْكَ

2. અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) શું તે બગીચો છે ? હા, તે બગીચો છે.
(2) શું તે ટેબલ છે ? ના, તે બેગ છે.
(3) શું તે સાઈકલ છે ? ના, તે કાર છે.
(4) શું તે પેન્સિલ છે ? ના, તે ફૂટપટ્ટી છે.
(5) શું તે પંખો છે ? હા, તે પંખો છે.

3. هٰذَا અથવા هٰذِهٖ નો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) .... قَلَمٌ (2) .... بَيْتٌ

(3) .... مُدرِّسةٌ (4) .... حَدِيقَةٌ

(5) .... جَبَلٌ (6) .... طَالِبَةٌ

4. ذٰلِکَ અથવા تِلْکَ નો ઉપયોગ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) .... عُصْفُوْرٌ (2) .... كَلْبٌ

(3) .... بَطَّةٌ (4) .... سَاعَةٌ

(5) .... جَوَّالٌ (6) .... مُضِيْفَةٌ

5. નીચેના શબ્દોને નારીજાતિમાં ફેરવો :

طَبِيْبٌ طالبٌ جمِيْلٌ طِفْلٌ مُدَرِّسٌ

6. ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો :

(1) هٰذِهٖ طَالِبَةٌ. (2) تِلْکَ اُخْتٌ.

(3) هٰذَا اَخٌ. (4) تِلْکَ غُرْفَةٌ.

(5) هٰذِهٖ مِمْسَحَةٌ.

7. જવાબ જોઇને સવાલ બનાવો :

(1) .... ؟ هٰذَا رَجُلٌ.

(2) .... ؟ هٰذِه نَافِذَةٌ.

(3) .... ؟ تِلْکَ حَدِيْقَةٌ.

(4) .... ؟ هٰذَا مُدَرِّسٌ.

(5) .... ؟ ذَالِکَ حَجَرٌ.

8. જરૂર જણાય ત્યાં સુધારીને **اعراب** સાથે ફરીથી લખો :

(1) هٰذَا مِرْوحَةٌ.

(2) هٰذَا غُرُفَةٌ

(3) هٰذَا رَجُلٌ.

(4) ذَالِکَ الْمُدَرِّسُ

(5) ذَالِک مِسْطَرَةٌ.

(6) تلک المدرسةُ

(7) تِلْکَ جَبَلٌ.

(8) هٰذَا شمس

(9) هٰذَا الْوَلَدُ.

(10) هٰذَا دراجةٌ

9. ચિત્રો જોઈને **ذَالِک / تِلْکَ** નો ઉપયોગ કરી પ્રશ્નો બનાવી જવાબ લખો. જેમકે,

مَا تِلْکَ؟ من ذالک ماذالک مَا تِلْکَ

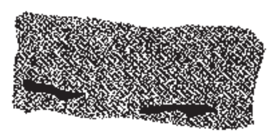

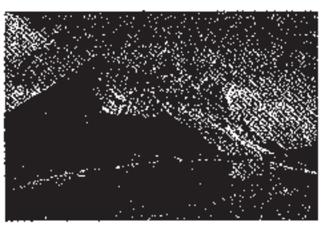

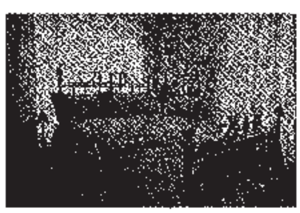

13 مذکر و مؤنث

(1) અરબીમાં નારીજાતિના શબ્દોની મુખ્ય નિશાની છે. શબ્દને અંતે આવતી "ة". જેને તાએ તાનીષ **تائے تانیث** કહેવાય છે. જેમકે,

طَبِيبٌ – طَبِيبَةٌ　　عَابِدٌ – عَابِدَةٌ　　مُهَنْدِسٌ – مُهَنْدِسَةٌ

حَمِيدٌ – حَمِيدَةٌ　　طِفْلٌ – طِفْلَةٌ　　حَلِيمٌ – حَلِيمَةٌ

(2) એની બીજી નિશાની એ છે કે કોઈ શબ્દને અંતે "ى" હોય અને તેની ઉપર ઊભો અલીફ(નાનો) હોય. જેમકે,

سَلْمىٰ　كُبْرىٰ　صُغْرىٰ

(3) ત્રીજી નિશાની એ છે કે કોઈ શબ્દને અંતે અલીફ "ا" હોય અને અલીફ પછી "ء" (હમઝા) હોય જેમકે,

حَسْنَاءَ　حَمْرَاءُ　صَفْرَاءُ　بَيْضَاءُ　صَحْرَاءُ

(4) રાષ્ટ્રો, કબીલાઓ અને શહેરોનાં નામ પણ નારીજાતિમાં વપરાય છે. જેમકે,

قُرَيْشٌ　هِنْدٌ　مَدْرَاسُ

(5) ભ્રમરને બાદ કરતા માણસના શરીરનાં એ બાહ્ય અંગો નારીજાતિમાં વપરાય છે, જે જોડકાં છે. જેમકે,

كَفٌّ، يَدٌ، كَتِفٌ، ثَدْىٌ، فَخِذٌ

أُذُنٌ، عَيْنٌ، إِصْبَعٌ، رِجْلٌ، سَاقٌ

(6) એ નામો કે જે દેખીતી રીતે સ્ત્રીઓ માટે જ હોઈ શકે એને **مؤنث حقیقی** કહેવાય છે. જેમકે,

أُمٌّ، أُخْتٌ، إِمْرَأَةٌ

(7) ઉપર લખેલ નારીજાતિનાં ચિહ્નો, (ا – ى – ة) હોવા છતાં કોઈ શબ્દ પુરુષનું નામ હોય તો તેનો નરજાતિમાં સમાવેશ કરવો, જેમકે,

مُوْسىٰ　عِيْسىٰ　عُبَيْدَةُ　أُسَامَةُ　طَلْحَةُ

(8) **مؤنث غیر حقیقی** અથવા **مؤنث سماعی** : કેટલાંક નામોની અંતે નારીજાતિની કોઈ સંજ્ઞા નથી હોતી પણ અરબો એમને નારીજાતિ પ્રમાણે પ્રયોજે છે. તેને **مونث سماعی** કહે છે. જેમકે,

أَرْضٌ،　شَمْسٌ،　رِيْحٌ،　نَفْسٌ،　نَارٌ

14 جمع سالم

مَنْ أَنْتَ ؟	اَنَا طَالِبٌ
مَنْ أَنْتِ ؟	اَنَا طَالِبَةٌ
مَنْ أَنْتُمَا ؟	نَحْنُ مُدَرِّسَانِ
مَنْ أَنْتُمَا ؟	نَحْنُ مُدَرِّسَتَانِ
مَنْ أَنْتُم ؟	نَحْنُ خَيَّاطُوْنَ
مَنْ أَنْتُنَّ ؟	نَحْنُ خَيَّاطَاتٌ
أَهُمْ مُعَلِّمُوْنَ ؟	لاَ، هُمْ مُهَنْدِسُوْنَ
أَهُنَّ مُعَلِّمَاتٌ ؟	لاَ، هُنَّ طَالِبَاتٌ
أَهُمَا وَاقِفَانِ ؟	نعم، هُمَا وَاقِفَانِ
أَهُمَا جَالِسَتَانِ؟	نعم، هُمَا جَالِسَتَانِ
مَنْ هُوَ ؟	هُوَ طَبِيْبٌ
مَنْ هِيَ ؟	هِيَ مُمَرِّضَةٌ

1. નીચેનાં વાક્યોને **"تثنيه"** દ્વિવચનમાં ફેરવો :

(1) نحن فلاحون   (2) أنتن تلميذات

(3) هن صالحات   (4) هم عابدون

(5) انتن طبيبات   (6) هن مهندسات

2. નીચેની ખાલી જગ્યામાં **أنا / نحن** મૂકો :

(1) .... ذَاهِبٌ   (2) .... طَالِبَاتٌ

(3) .... طَالِبَتَانِ   (4) .... طَبِيْبٌ

(5) .... مُهَنْدِسَانِ   (6) .... مُضِيْفَتَانِ

3. નીચેની ખાલી જગ્યામાં انتن / انتم મૂકો

(1) .... قَائِمُوْنَ (2) .... مُمَرِّضَاتٌ

(3) .... شَاعِرَاتٌ (4) .... غَافِلُوْنَ

(5) .... مَرِيْضَاتٌ

4. ખાલી જગ્યામાં اَنْتَ / اَنْتِ મૂકો :

(1) .... مَدْرَسَةٌ (2) اَ............... مُهَنْدِسٌ؟

(3) .... خَيَّاطٌ (4) .... طَبِيْبَةٌ

(5) اَ............... مُمَرِّضَةٌ؟

5. અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) અમે ડોક્ટરો છીએ. (2) હું વિદ્યાર્થી છું. (3) તે નર્સ છે.

(4) તેઓ બધા એન્જિનિયર છે. (5) તેઓ એર હોસ્ટેસ છે.

6. સુધારીને લખો :

(1)

(4)

નોંધ :

ضمائر منفصله નો કોઠો

ત્રીજો પુરુષ

બહુવચન جمع	દ્વિવચન تثنيه	એકવચન واحد	
هُم	هما	هو	مذكر
هُنَّ	هما	هى	مؤنث

બીજો પુરુષ

اَنْتُمْ	اَنْتُمَا	اَنْتَ	مذكر
اَنْتُنَّ	اَنْتُمَا	اَنْتِ	مؤنث

પહેલો પુરુષ

نَحْنُ	نَحْنُ	اَنَا	مذكر / مؤنث

تمرين

અ. નીચેના શબ્દોને **جمع مذكر سالم** બનાવો :

صِدِّيقٌ　جَالِسٌ　مُعَلِّمٌ　خَيَّاطٌ　وَاقِفٌ

બ. નીચેના શબ્દોને **جمع مؤنث سالم** બનાવો :

جَالِسَةٌ　مُعَلِّمَةٌ　خَيَّاطَةٌ　وَاقِفَةٌ　زَمْبِيلَةٌ

ક. નીચેના શબ્દો **تثنيه** (દ્વિવચન)બનાવો :

عَالِمٌ　جَاهِلٌ　عَابِدَةٌ　طَالِبَةٌ　مَكْتَبٌ

સમજૂતિ : (નોંધ)

(1) નામ ને અંતે **ان** મૂકવાથી **تثنيه** દ્વિવચન બને છે.

(2) નામને અંતે **ون** મૂકવાથી **جمع مذكر سالم** (નિયમિત નરજાતિ બહુવચન) બને છે.

(3) નારીજાતિના નામની અંતે **ة** કાઢીનામનેઅંત **ات** મૂકવાથી **جمع مؤنث سالم** (નિયમિત નારીજાતિ બહુવચન) બને છે.

جمع سالم નો કોઠો

جمع	تثنيه	واحد	
مُدَرِّسُوْنَ	مُدَرِّسَان	مُدَرِّسٌ	مذكر
مُدَرِّسَاتٌ	مُدَرِّسَتَان	مُدَرِّسَةٌ	مؤنث

●

15 اَلْحُرُوْفُ الْقَمَرِيَّةُ والشَّمْسِيَّةُ

الحروف القمريه والشمسيه

આપણે અગાઉ નામો تنوين સાથે ઉચ્ચાર્યાં. આ નામની પહેલા ال દાખલ કરીને વાંચતાં શીખીએ.

અરબીમાં કુલ 28 મૂળાક્ષરો છે. એને બે ભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે. દરેકમાં 14 મૂળાક્ષરો છે. પહેલા જૂથને <u>કમરી</u> અને બીજાને <u>શમ્સી</u> કહેવાય છે, જે નીચે પ્રમાણે છે.

(1) اَلْحُرُوْفُ الْقَمَرِيَّةُ	(2) اَلْحُرُوْفُ الشَّمْسِيَةُ
ا	ت
ب	ث
ج	د
ح	ذ
خ	ر
ع	ز
غ	س
ف	ش
ق	ص
ک	ض
م	ط
و	ظ
ه	ل
ی	ن

الحروف القمريه

(અ) નીચેના શબ્દોને વાંચી તેનું માધ્યમની ભાષામાં લિપ્યાંતર કરો :

اَلْاَرِيْكَةُ	ا
اَلْبَيْضَةُ	ب
اَلْجَوَّالَةُ	ج
اَلْحِذَاءُ	ح
اَلْخَاتَمُ	خ
اَلْعَيْنُ	ع
اَلْغَسَّالَةُ	غ
اَلْفَرَسُ	ف
اَلْكُرْسِيُّ	ک
اَلْقِطَارُ	ق
المِظَلَّةُ	م
اَلْوَلَدُ	و
الهاتِفَ	ه
اَلْيَدُ	ی

(બ) નીચેના શબ્દોને વાંચી તેનું ગુજરાતીમાં લિપ્યાંતર કરો :

الحروف الشمسيه

اَلتُّفَّاحُ	ت
اَلثَّلاجَةُ	ث
اَلدِّيْکُ	د
اَلذُّبَابُ	ذ

اَلرُّمَّانُ	ر
اَلزَّهْرَةُ	ز
اَلسَّمَکُ	س
الشَّجَرُ	ش
اَلصُّنْدُوْقُ	ص
الضَّرِيْحُ	ض
اَلطَّيَّارَةُ	ط
الظَّرْفُ	ظ
اَللَّيْمُوْنُ	ل
اَلنَّظارةُ	ن

تمرين

1. નીચે આપેલા શબ્દો **حُرُوْفِ قَمَرِيَّه** થી શરૂ થાય છે. તેને પહેલાં **اَلْ** મૂકીને લખો, **اعراب** લગાવો અને ગુજરાતીમાં લિપ્યાંતર કરો. દા.ત.,

قَمَرُ الْقَمرُ

كَلْبٌ	خَيَّاطٌ	جَبَلٌ	وَلَدٌ	حِذَاءٌ
جَوَّالٌ	قَلَمٌ	مَاءٌ	بِنْتٌ	غَسَّالَةٌ
عَمٌّ	اَبٌ	هَوَاءٌ	يَدٌ	

2. નીચે આપેલા શબ્દો **حروف شمسيه** થી શરૂ થાય છે. તેને પહેલાં **اَلْ** મૂકીને લખો, **اعراب** લગાવો અને ગુજરાતીમાં લિપ્યાંતર કરો. દા.ત.,

شَمْسٌ – الشَّمْسُ

ذَهَبٌ	دُكَّانٌ	ثَمَرٌ	تَاجِرٌ	شَهْرٌ
سَمَکٌ	زَهْرَةٌ	رَجُلٌ	ظَهْرٌ	ضَيْفٌ
صُنْدُوْقٌ	نَجْمٌ	لَيْمُوْنٌ		

3. નીચે આપેલા શબ્દો ને **حروف شمسيه** કે **قمريه** ના નિયમ પ્રમાણે **اعراب** લગાડો અને ગુજરાતીમાં લિપ્યાંતર કરો :

الجواب	الثواب	التمر	الباب	الاخ
الرمان	الذكر	الدواء	الخالة	الحافلة
الضيف	الصدر	الشجر	السؤال	الزيتون
الفاكهة.	الغداءُ	العشاء	الظاهر	الطائر
النور	الماء	اللوح	الكلب	القلم
		الليمون	الهواء	الوجه

નોંધ

ال	હોય તો	تنوين	નહીં
تنوين	હોય તો	ال	નહીં

(1) જે શબ્દનો પ્રથમ અક્ષર કમરી હોય, ત્યાં **ال** ના **ل** લામનો ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે, **اَلْقَمَرُ** અલ કમરુ

(2) જે શબ્દનો પ્રથમ અક્ષર શમ્સી હોય, ત્યાં **ال** ના "**ل**" લામનો ઉચ્ચાર થતો નથી પણ, જે તે શબ્દની ઉપર **تشديد** આવે છે. એનો ઉચ્ચાર બેવડાય છે. જેમકે, **اَلشَّمْسُ** અલ શમ્સ નહીં પણ અશ શમ્સ વંચાય.

(3) **حروف شمسی** ના **ال** થી પહેલા કોઈ **متحرک** અક્ષર હોય, તો **حروف شمسی** બેવડાય છે.

(4) હરફે કમરીથી શરૂ થતો શબ્દ એની પહેલાંના શબ્દ સાથે જોડાય, તો તેમાં પણ **ال** ના અલીફનો ઉચ્ચાર થતો નથી. માત્ર **ل** નો ઉચ્ચાર થાય છે. જેમકે, ઇહદિનસ સિરાતલ મુસ્તકીમ **اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ**

(5) શમ્સી મૂળાક્ષરથી બનેલા શબ્દમાં પૂરા **ال** નો ઉચ્ચાર નથી, એ દર્શાવવા **ال** ઉપર **حركات ثلاثه** માંની કોઈ હરકત મૂકવામાં આવતી નથી. જેમકે, **مِنَ الطَّيَّارَة**

(6) કમરી મૂળાક્ષરથી બનેલા શબ્દમાં **ال** ના **ل** ઉપર **سكون** ْ મૂકવામાં આવે છે.

●

16 الجملة الإسمية

الأَخُ جالِسٌ	التَّمرُ حُلْوٌ
اَلْبَابُ مَفْتُوحٌ	الثَّوْبُ نَظِيْفٌ
اَلْجوَابُ صَحِيْحٌ	اَلدَّوَاءُ مُرٌّ
الحِذَاءُ ثَمِيْنٌ	اَلذِّكْرُ نافِعٌ
اَلْخُبْزُ حَارٌّ	اَلرَّبُّ رَحِيْمٌ
اَلْعِلْمُ ضَرُوْرِيٌّ	اَلزَّيْتُونُ لَذِيْذٌ
اَلْغِذَاءُ بَارِدٌ	السُّوَالُ سَهْلٌ
اَلْفَارُ صَغِيْرٌ	اَلشَّجَرُ قَدِيْمٌ
اَلْقَلَمُ مَكْسُوْرٌ	اَلصَّنْدُوقُ كَبِيْرٌ
اَلْكَلْبُ حَارِسٌ	اَلضَّيْفُ واقِفٌ
اَلْمَاءُ مَالِحٌ	اَلطَّائِرُ جَمِيْلٌ
اَلْوَجْهُ جَمِيلٌ	الظَّرْفُ نَظِيْفٌ
اَلْهَوَاءُ ضَرُوْرِيٌّ	اَللَّيْمُوْنُ حَامِضٌ
اَلْيَاقُوت حَجَرٌ	النُّوْرُ سَاطِعٌ

تمرين

1. માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) اَلْبَيْتُ قَرِيْبٌ (2) اَلْكِتَابُ جَدِيْدٌ (3) اَلْمَاءُ بَارِدٌ

(4) اَلْوَلَدُ جَالِسٌ (5) اَلْمُدَرِّسُ وَاقِفٌ (6) اَلدَّوَاءُ مُرٌّ

2. યોગ્ય خبر મૂકી ખાલી જગ્યા પૂરો :

اَلْمَكْتَبُ ....   اَلْمَسْجِدُ ....

اَلتَّمْرُ ....   اَلتُّفَّاحُ ....

اَللَّيْمُوْنُ ....

3. યોગ્ય مبتدأ મૂકી ખાલી જગ્યા પૂરો :

.... جَدِيْدٌ   .... غَنِيٌّ

.... مَفْتُوْحٌ   .... مُغْلَقٌ

.... قَدِيْمٌ

4. જરૂર જણાય ત્યાં સુધારીને اعراب સાથે લખો :

(1) الجوابٌ صحيحٌ   (2) خبزُ البارِدِ

(3) الصندوقٌ كبير   (4) الحذاءِ ثمينٌ

(5) كلب حارس   (6) الضّيف واقفٍ

(7) ظرف النّظيفُ   (8) النهرُ طويلٌ

5. ગુજરાતીમાંથી અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) શિક્ષક મહેનતુ છે.   (2) ફળ ફાયદાકારક છે. (ثمرٌ)

(3) રૂમાલ સ્વચ્છ છે.   (4) ખુરશી નવી છે.

(5) ચાંદ દૂર છે.   (6) વૃક્ષ નજીક છે.

(7) દૂધ ઠંડું છે.   (8) જવાબ સહેલો છે.

(9) ઘર ખુલ્લું છે.   (10) લીંબુ ખાટું છે.

الجملة الإسمِيَّةُ

مبتدأ		خبر
અને ال		બે પેશ
↓	જેમકે	↓
اَلْوَلَدُ		جَالِسٌ

(ب)

અગાઉ આપણે જોયું કે مبتدا નરજાતિ હોય તો خبر પણ નરજાતિ હોય છે.
હવે આપણે જોઈએ مبتدا નારીજાતિમાં હોય તો خبر પણ નારીજાતિ હોય છે.

اَلاَخُ صَغِيْرٌ	الاُخْتُ صَغِيْرةٌ
الطَالِبُ وَاقِفٌ	الطَالِبَةُ وَاقِفَةٌ
الثَّوْرُ سَمِيْنٌ	البَقَرَةُ سَمِيْنَةُ
اَلْحَجَرُ كَبِيْرٌ	الحَقِيْبَةُ كَبِيْرَةٌ
الشَيْخُ ضَعِيْفٌ	العَجُوْزُ ضَعِيْفَةٌ
الرَجُلُ طَوِيْلٌ	الإمْرَأَةُ طَوِيْلَةٌ
الكُوْبُ مَمْلُوْءُ	السَلّةُ مَمْلُوْئَةٌ
الْقَلَمُ مَكْسُوْرٌ	المِسْطَرَةُ مَكْسُوْرَةٌ
الْوَلَدُ قَصِيْرٌ	البِنْتُ قَصِيْرَةٌ
الأبُ جَالِسٌ	الأمُّ جَالِسَةٌ
اَلْبَابُ مفتوحٌ	النَّافِذةُ مَفْتُوحَةٌ

(ج) مؤنث سماعی

الريح شدِيْدَةٌ   اَلْقِدْرُ حَارَّةٌ   اَلْأَرْضُ مَدَوَّرَةٌ   الشَمْسُ بَعِيْدَةٌ

تمرين

વાંચો અને લખો :

(1) الدرس سهل   (2) المدرس جديد
(3) اُلحَلِيْبُ حار   (4) الورق خفيف
(5) الكتاب قديم   (6) المسطرة جديدة

(1) નીચે مبتدا લખ્યા છે. એની સાથે નીચે કૌંસમાં આપેલ خبر માંથી યોગ્ય ખબર મૂકો :

(1) الكُوبُ .... (2) الشَمْسُ ....

(3) البِنْتُ .... (4) المَدْرَسَةُ ....

(5) الأَبُ ....

(مغلقة، بعيدة، مملوء، واقفة، ضعيف)

(2) નીચે خبر લખી છે. તેની સામે નીચે કૌંસમાંથી આપેલ مبتدا માંથી યોગ્ય મુબ્તદા મૂકો :

(1) .... قَدِيْمَةٌ (2) .... صَغِيْرٌ

(3) .... جَدِيْدٌ (4) .... نَائِمٌ

(5) .... مَكْسُوْرَةٌ

(الطالب، المسطرة، الولد، الحقيبة، الأخ)

(3) જરૂર જણાય ત્યાં સુધારીને اعراب લખો :

(1) الرَجُلُ طَوِيْلَةٌ (2) البقرة ثمينٍ

(3) الطالبة واقفة (4) الاخُ صغيرُ

(5) الأم مريض (6) ديكُ الجميلةُ

(7) البابُ مفتوحٌ (8) الحجرِ ثَقِيْلَةٌ

(9) المدرس جديد (10) المدرسة قريب

(4) અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) છોકરી ઠીંગણી છે. (2) પથ્થર મોટો છે.

(3) વિદ્યાર્થી ઊભો છે. (4) મરઘી સુંદર છે.

(5) મરઘો સુંદર છે. (6) માણસ લાંબો છે.

(7) ઘર બંધ છે. (8) બારી બંધ છે.

(9) કૂતરો બેઠો છે. (10) ભાઇ નાનો છે.

●

17	جار مجرور

فِیْ	عَلیٰ	إلیٰ	مِنْ
માં-અંદર	ઉપર	તરફ	માંથી / થી

غُرْفَةٌ — فِیْ غُرْفَةٍ

اَلْغُرْفَةُ — فِیْ الْغُرْفَةِ

مَكْتَبٌ — عَلیٰ مَكْتَبٍ

اَلْمَكْتَبُ — عَلیٰ الْمَكْتَبِ

بَيْتٌ — مِن بَيْتٍ

اَلْبَيْتُ — مِنَ الْبَيْتِ

مَلْعَبٌ — إلیٰ مَلْعَبٍ

المَلْعَبُ — إلَى الْمَلْعَبِ

المِلْعَقَةُ فِی الْكُوْبِ — الشَّمْسُ والْقَمَرُ والنَّجْمُ فِی السَمَاء

اللَّحْمَ فی الثَّلاجَةِ — المِلْعَقَةُ والقدْرُ والمِطْحَنةُ فی المَطْبخِ

الأم فی المَطْبَخِ — الصابون والمِنْشَفةُ فی الحمَّامِ

الساعةُ على الطاولةِ

القَلمُ عَلَى المكتَبِ

اَلطِّفلُ جَالِسٌ عَلَىَ الْكُرْسِيِّ

ذَهَبَ التاجرُ إلیٰ السوقِ

خَرَجَ الأبُ مَنَ الحمَّامِ وَ ذَهَبَ إلى الغُرْفَةِ

أذَهَبَ الطَّالِبُ مِنَ الْبَيْتِ إلى المَدْرَسَةِ؟

لا، ذَهَب إلى المَلْعَبِ

વાંચો અને લખો :

(1) مَنْ فى الغرفةِ ؟ — فى الغرفة ضَيفٌ

(2) مِن أينَ عباسٌ ؟ — عباسٌ منَ الهندِ

(3) أين ياسرٌ ؟ — ياسرٌ فى الفصلِ

(4) ماذا على المكتبِ ؟ — علىٰ المكتبِ كتابٌ

(5) أين المدرسُ ؟ — عِندَ المديرِ

(6) أين الطالبةُ ؟ — هِىَ عندَ المديرِ

(7) أين الطالبُ ؟ — هُوَ فى المدرسةِ

1. નીચેના સવાલોના જવાબ આપો :

(1) ما ذا فى السَمَاءِ

(2) مِنْ أَيْنَ عَباسٌ ؟

(3) ما ذا على السَرِيْرِ ؟

(4) أَيْنَ الْمُدَرِّسُ ؟

(5) مَنْ فِي الْغُرُفَةِ ؟

2. માધ્યમની ભાષામાં અનુવાદ કરો :

(1) الطِّفْلَةُ جَالِسَةٌ عِنْدَ البَابِ

(2) الأَخُ واَقِفٌ فِيْ الغُرُفَةِ

(3) ذَهَبَ الضيفُ إلى الحجرة

(4) مَنْ خَرَجَ مِنَ الفَصْلِ ؟

(5) الْمِخَدَّةُ على السَرِيْرِ

3. અરબીમાં અનુવાદ કરો :

(1) રસોડામાં કોણ છે ?

(2) તું ક્યાંનો છે?

(3) વિદ્યાર્થી વર્ગમાં છે.

(4) છોકરી જમીન ઉપર બેઠી છે.

(5) વેપારી દુકાન તરફ ગયો.

4. જરૂર જણાય ત્યાં સુધારીને **اعراب** સાથે લખો :

(1) من الحديقةُ

(2) على الكرسيٌ

(3) فى مطبخٌ

(4) إلى الملعبُ

(5) فى الماءِ

5. નીચેના શબ્દોમાંથી **حرفِ جار** દૂર કરીને ફરીથી લખો :

فی شَارِعٍ　　إلیَ مَلْعَبٍ　　عَلی الطَاوِلَةِ　مِنْ غُرْفَةٍ　　عَلی شَجَرٍ

નોંધ :

جار مجرور નો કોઠો

مجرور	حرف جار
بيتٍ	من
مدرسةٍ	إلى
كرسيٍ	على
غرفةٍ	في
البيتِ	من
المدرسةِ	إلى
الكرسيِ	على
الغرفةِ	في

الحروف الجارة ઘણા છે, એમાંથી આપણે નીચે પ્રમાણે ચાર શીખ્યા :

مِنْ　فی　إلی　علی

– નિયમ એ છે કે **حرف جار** પછીના શબ્દની સાથે જો **ال** હોય તો એક ઝેર **کسرہ** વાંચવો અને જો **ال** ના હોય તો બે ઝેર **کسرہ** વંચાય છે.

– **حرف جار** પછીના શબ્દને **مجرور** કહેવાય છે.

– કોઈ શબ્દ **مجرور** છે એ કહેવાય તો એની નીચે **کسرہ** એમ સમજાય છે.

●